

Aan de Minster van Infrastructuur en Milieu
drs. M.H. Schultz van Haegen-Maas Geesteranus
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum: 3 februari 2017

Kenmerk: 17-012/HB/AvI

Betreft: Gezamenlijke reactie op de internetconsultatie invoering Omgevingswet

Geachte mevrouw Schultz van Haegen-Maas Geesteranus,

Namens de 25 GGD'en en GHOR-bureaus biedt GGD GHOR Nederland u met deze brief een gezamenlijke reactie aan op de internetconsultatie van invoering Omgevingswet. Wij danken u voor de gelegenheid een reactie te kunnen geven op de ontwerp invoeringswet en de memorie van toelichting op deze wet.

We hebben de ontwerp Invoeringswet met name beoordeeld op gezondheidsbescherming, veiligheid en de mogelijkheden tot gezondheidsbevordering. Dit is in lijn met onze eerdere reacties op de Omgevingswet en de ontwerp Algemene Maatregelen van Bestuur.

De door u voorgestelde wijzingen van de Omgevingswet en de invoeringsartikelen leiden niet tot majeure tekstvoorstellen van onze zijde ten aanzien van de aspecten gezondheidsbescherming en veiligheid. Enige gedetailleerde opmerkingen en wijzigingsvoorstellen op de teksten van de ontwerp Invoeringswet en de memorie van toelichting vindt u in de bijgevoegde tabel. Bij deze detailpunten is ons zorgpunt dat door het ontbreken van het zicht op de implicaties er onvoldoende rekenschap lijkt te worden gegeven aan het voortduren van situaties die ongunstig kunnen zijn voor de gezondheid en veiligheid van burgers.

Wel vinden wij het een gemiste kans dat u niet de gelegenheid heeft genomen om gezondheidsbevordering ook in de Omgevingswet sec te verankeren. Net als gezondheidsbescherming en veiligheid draagt dit bij aan een gezonde fysieke leefomgeving. Door het, op dit moment, ontbreken van de aangepaste teksten van de instructieregels (naar aanleiding van de voorhang procedure AMvB's), zijn wij niet in staat om te beoordelen of u gezondheidsbevordering daarin heeft geborgd. Wij verzoeken u derhalve dringend dat alsnog te doen.

Wij vertrouwen erop dat u onze reactie meeneemt bij het completeren van deze majeure wetgevingsoperatie en zien de parlementaire behandeling met interesse tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Dr. H.A.M. Backx
Directeur GGD GHOR Nederland

Indiener:	naam; afdeling/bureau			
GGD GHOR Nederland	Arthur van Iersel, verenigingsbureau			
Onderwerp	Art. nr	MvT artikelgewijs pag nr	Opmerking: wat wijzigt, ontbreekt, is onjuist, niet uitvoerbaar of multi-interpretabel in de nieuwe situatie? Welke verkeerde keuze is gemaakt en waarom?	Verbetersuggestie: hoe zou het moeten zijn
Gebruikte en gewijzigde terminologie	Art 1.1 J, K en AX (art 2.21a, 2.23, 5.1, 5.4 OW)	paragraaf 2.2.1.1. MvT blz 39/40	Mbt de terminologie is niet duidelijk wat de definities zijn (zoals 'beperkingengebieden', 'beperkingengebiedactiviteiten', 'omgevingsplanactiviteiten', 'project'). Bij de omzetting van de 'afwijkactiviteit' naar een 'omgevingsplanactiviteit' is de lading van het woord veranderd. Het betreft nu een veel neutralere formulering, terwijl het wel specifiek om een activiteit gaat die alleen onder vereiste van een vergunning kan worden toegestaan binnen het omgevingsplan. De definities van de gebruikte termen zijn niet terug te vinden in de wettekst zelf, maar alleen in de memorie van toelichting, wat de tekst an sich erg lastig leesbaar maakt.	Toevoegen van lijst met definities aan de wettekst, en een andere woordkeuze voor de omgevingsplanactiviteit, die wel duidelijk maakt dat er verschil is tussen dit soort activiteiten en een reguliere toegestane activiteit.
Instructieregels monitoring	Art 1.1 K (art 2.23 lid 2 sub e OW)	pag 84	De instructieregels kunnen betrekking kunnen hebben op regels over monitoring als bedoeld in artikel 20.1 en 20.2 en andere gegevensverzameling als bedoeld in artikel 20.6. Dit betreft monitoring voor omgevingswaarden of andere parameters voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving die bij omgevingsplan of omgevingsverordening worden vastgesteld en andere gegevensverzameling die bij omgevingsverordening wordt geregeld. Dit betekent dat zolang nog geen definitief Omgevingsplan is opgesteld er geen monitoring kan plaatsvinden	Vaststelling van een termijn wanneer een Omgevingsplan moet voldoen aan de regels en werkwijze van de Omgevingswet
regels over monitoring als bedoeld in de artikelen 20.1 en 20.2.	Art 1.1 K (art 2.23 lid 3 OW)	pag 84	Tot slot wordt in het vierde lid van beide artikelen de verplichting om bij het stellen van instructieregels een termijn te noemen waarbinnen die regels moeten zijn opgevolgd, omgezet in een mogelijkheid. Hoe verhoudt zich dit met het feit dat het termijn van vaststellen van een Omgevingsplan wordt bepaald bij Koninklijk besluit.	een termijn vaststellen instructieregels gelijk moet zijn aan het tijdstip wanneer een omgevingsplan moet voldoen aan de regels en werkwijze van de Omgevingswet
Inhoud instructieregels (termijn)	Art 1.1 K (art 2.23 lid 4 OW) en L (art 2.25 lid 4 OW)	pagina 83	Bij instructieregels onder lid vier staat nu dat er een termijn gesteld kan worden, in plaats van dat er een termijn gesteld wordt. Dit is vanuit gezondheidsoogpunt niet wenselijk aangezien hiermee een ongezonde situatie mogelijk langer voort kan duren dan noodzakelijk is. In de memorie van toelichting wordt gesteld dat bij voortzetting van bestaand beleid het immers niet nodig is om een termijn te stellen. Gaan deze instructieregels altijd over bestaand beleid? Dit kan in de praktijk eenvoudig op worden gelost door bij instructieregels die betrekking hebben op voortzetting van bestaand beleid de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet als termijn te hanteren.	Oorspronkelijke tekst Omgevingswet handhaven. Dan wordt ook niet de onwenselijke mogelijkheid geïntroduceerd om bij nieuw beleid geen termijn te stellen.

Decentrale regels en maatwerkvoorschriften	Art 1.1 AF (art 4.1 OW) en AI (art 4.5 OW)		<p>In deze artikelen wordt de mogelijkheid geboden om bij het omgevingsplan regels te stellen over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving (4.1). Daarnaast kunnen op grond van 4.5 maatwerkvoorschriften of vergunningvoorschriften worden gesteld die kunnen afwijken van de regels als bedoeld in paragraaf 4.1.1. Onduidelijk is of een gemeente ook specifieke voorschriften mag stellen binnen een omgevingsplan, maar buiten de aandachtsgebieden (bijv. brand, toxiciteit of explosie) in dat omgevingsplan. De gemeente zou hiertoe kunnen besluiten, omdat zij in het kader van de bescherming van de bevolking tot buiten het effectgebied van de schillen maatregelen wil treffen.</p> <p>Deze maatregelen zouden betrekking kunnen hebben op bijvoorbeeld de plaatsing van nooduitgangen ten opzichte van een risicovol object (in tegengestelde richting van de risicobron), specifieke uitvoeringen van installaties, bijvoorbeeld ten aanzien van ventilatie, maatregelen ter bevordering van de zelfredzaamheid (plaatsing omroepinstallaties) of voorzieningen ten aanzien van bluswater, bereikbaarheid en bestrijdbaarheid.</p>	Zorg voor duidelijkheid omtrent de mogelijkheden van gemeenten om in het omgevingsplan aanvullende regels te stellen aan o.a. bouwwerken (bovenop de in de AMVB's gestelde eisen).
Verkenning bij projectbesluit (reactie op originele artikel)	Art 5.48 OW		Bij de verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over 'de voor de fysieke leefomgeving relevante ontwikkelingen...'. Het is ons inziens onduidelijk wat voor ontwikkelingen hier bedoeld worden. Gaat het om ontwikkelingen in bv bouw etc die al reeds plaats vinden in dit gebied, of gaat het om (o.a. gezondheids-)effecten die optreden als gevolg van de opgave die er ligt? Wij missen hier de verkenning van mogelijke (gezondheids-)effecten van verscheidene oplossingen. Indirect staat het wel in lid 2, doordat het bevoegd gezag soms gevraagd kan worden om advies in te winnen, maar vanuit gezondheidsoogpunt zouden we willen dat het gezondheidsbelang hier specifiek in genoemd wordt omdat het ook in lijn is met de doelen van de wet.	Suggestie voor een aanvulling van de Invoeringswet: 'Bij verkenning vergaart het bevoegd gezag de nodige kennis en inzichten over: d. milieu- en gezondheidseffecten van mogelijke oplossingen.'
Integraal projectbesluit	Art 1.1 CC (art 5.52 OW)	Onderdelen CC en CD, blz 110	In lid 1 wordt geen termijn genoemd voor het aanpassen van het omgevingsplan obv een projectbesluit. In lijn met eerdere opmerking bij 'actualisering omgevingsplan' zijn wij van mening dat een termijn van maximaal 2 jaar gepast zou zijn.	Suggestie: ' Voor zover een project in strijd is met het omgevingsplan, wijzigt het projectbesluit het omgevingsplan, binnen een periode van maximaal 2 jaar, met de regels die nodig zijn...'
Monitoring plan-mer	Art 1.1 DV (art 16.42a OW) en EF (art 16.53a OW)	Onderdeel DV, blz 139	In vorige reactie op de AMVB's is door de gezamenlijke GGD'en aangegeven dat we graag ook de gezondheidsoverwegingen in de MER-samenvatting zouden willen. Het is de GGD echter niet duidelijk wat er in de herziene AMVB's is opgenomen over mer en MER. In datzelfde kader zouden we het vanuit gezondheidsoogpunt wenselijk vinden dat er bij de monitoring niet alleen gekeken wordt naar mogelijk aanzienlijke milieueffecten maar ook naar mogelijk aanzienlijke gezondheidsrisico's. Om hier uitvoering aan te kunnen geven is het wel nodig dat er in de aangepaste AMVB's ook iets staat over gezondheid in de mer... Opmerking geldt idem voor artikel 16.53a	Suggestie 16.42a: 'a. de monitoring van de mogelijk aanzienlijke milieueffecten en gezondheidsrisico's van de uitvoering van het plan of programma...' Suggestie 16.53a: 'de monitoring van mogelijk aanzienlijke milieueffecten en gezondheidsrisico's..'
Melding ongewoon voorval	Art 1.1 FL (art 19.3 OW)		In artikel 17.2 Wet milieubeheer (Wm) is onder lid 3 opgenomen dat het bestuursorgaan dat een melding als bedoeld in het eerste of tweede lid (melding ongewoon voorval) ontvangt, van die melding en de daarbij verstrekte gegevens onverwijld kennis geeft aan c. de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's in de gevallen dat de gevolgen van het voorval zich voordoen dan wel kunnen voordoen buiten de grenzen van de gemeente waar de inrichting geheel of in hoofdzaak is gelegen. Gelet op het belang van deze onverwijld kennisgeving aan de voorzitter van de veiligheidsregio dient dit expliciet in artikel 19.3 lid 1 te worden opgenomen, zoals dat nu ook het geval is in artikel 17.2 Wm.	Neem in artikel 19.3 lid 1 de voorzitters van de betrokken veiligheidsregio's op in de gevallen dat de gevolgen van het voorval zich voordoen dan wel kunnen voordoen buiten de grenzen van de gemeente waar de inrichting geheel of in hoofdzaak is gelegen zoals dit ook op grond van de huidige wetgeving het geval is.

Rijksregels in Omgevingsplan	Art 1.1 GQ (art 22.2 OW)	pagina 181	Bij AMvB kan worden bepaald dat huidige rijksregels onderdeel uitmaken van het Omgevingsplan. Dit is bedoeld om te voorkomen dat er gaten vallen doordat Omgevingsplannen in eerste instantie nog niet conform de Omgevingswet zijn opgesteld. Dit legt een belangrijke informatieplicht bij de wetgever om duidelijk te maken om welke regels het gaat. Tegelijkertijd is het onduidelijk hoe dan wordt omgegaan met rijksregels die vervallen omdat deze reges beter lokaal kunnen worden gesteld (immers: "decentraal tenzij")	In de Memorie van Toelichting aangeven op welke wijze het rijk tegemoet komt aan de informatieplicht m.b.t. rijksregels die bij wet deel uit maken van het Omgevingsplan én aangeven hoe wordt omgegaan met rijksregels die met inwerkingtreding van de Omgevingswet vervallen.
tijdstip vaststelling omgevingsplan	Art. 1.1 GQ (art. 22.3 OW)	pagina 183	Artikel 22.3 regelt dat de gemeenteraad uiterlijk op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip de gemeenteraad ter uitvoering van artikel 2.4 de in artikel 2.7, eerste lid, bedoelde regels opneemt in het omgevingsplan. Tot die tijd kunnen regels dus nog in autonome gemeentelijke verordeningen zijn opgenomen. Dit betekent dat gemeenten in praktijk nog lang op oude voet verder kunnen gaan, terwijl deze periode zo kort mogelijk (bijvoorbeeld 5 jaar) zou moeten zijn. Bovendien is het noodzakelijk dat daarover snel duidelijkheid bestaat.	In de Invoeringswet een termijn vaststellen wanneer een omgevingsplan moet voldoen aan de regels en werkwijze van de Omgevingswet. De tekst als volgt wijzigen: 'Aan de verplichting ... wordt uiterlijk 5 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet voldaan.'
Omgevingsvisie	Art. 11.6		De Omgevingsvisie is een belangrijk sturingsinstrument, waarin overheden hun ambitie voor de fysieke leefomgeving neerleggen en strategische keuzes maken. De Omgevingsvisie geeft daarmee ook richting aan het Omgevingsplan. Dit artikel regelt dat de termijn waarop gemeenten een Omgevingsvisie moeten hebben bij Koninklijk Besluit wordt vastgesteld. Dat betekent dat het nog een tijd duurt voordat duidelijk is welke termijn hiervoor geldt. Het is wenselijk dat deze overgangstermijn zo kort mogelijk duurt (bijvoorbeeld 2 jaar) én dat daarover snel duidelijkheid bestaat. Ook de noodzaak tot grensoverschrijdende afstemming vraagt om een zo kort mogelijke overgangstermijn teneinde grote verschillen tussen gemeenten te voorkomen.	In de Invoeringswet een termijn vaststellen wanneer gemeenten een Omgevingsvisie moeten hebben. De tekst van lid 1 als volgt wijzigen: 'Aan de verplichting ... wordt uiterlijk 2 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet voldaan.'
Provinciale Omgevingsvisie	Art. 11.6	pagina 275	In het algemene deel van paragraaf 11.2.1 (Memorie van Toelichting) staat dat de uitgestelde werking ook geldt voor de provinciale omgevingsvisie, terwijl dit in artikel 11.6 alleen voor de gemeentelijke omgevingsvisie wordt geregeld.	Of de wet of de toelichting wijzigen.
Omgevingsplan	Art. 11.73		De overgangsartikelen (incl. hoofdstuk 22 OW) lezen nu als: een nietje door de huidige regels is voldoende als Omgevingsplan. Er is dan natuurlijk nog geen sprake van een integrale afweging, waarbij alle aspecten van de fysieke leefomgeving zijn meegenomen. De overgangstermijn waarin deze situatie zich voordoet dient zo kort mogelijk te zijn.	